

Asia: VN/11042/2025

Apuvälinepalveluiden laatusuositus ja valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2026 päivitys

Taustakysymykset

Vastaajan taustaorganisaatio

Hyvinvointialue [Varsinais-Suomen Hyvinvointialue]

2.1 Apuvälinepalvelua ohjaavat lait ja säädökset

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

voisiko tekstiä tarkentaa suoraan apuvälinepalveluja koskevaksi

2.1.2 Vammaispalvelulain mukaiset palvelut

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

2.1.3 Kelan ammatillisen kuntoutuksen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

2.2 Apuvälinepalvelut eri asumismuodoissa

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

3 Toimintakyky apuvälinepalvelun perustana

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

4 Apuvälinepalveluprosessi

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.1 Potilas- ja laiteturvallisuus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.2.1 Hyvinvointialueiden vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.2.2 Apuvälineen omistavan tahon vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.2.3 Apuvälineen käyttäjän vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.3 Apuvälineen huolto/korjaus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Korvaavasta laitteesta tai varalaitteesta voisi kirjata tarkemmin. Esim. sähköpyörätuolin käyttäjällä tulisi olla aina manuaalipyörätuoli myös käytössään. Mitä tarkoittaa viiveettä korjauksen yhteydessä? Onko se tunneissa, päivissä, viikoissa?

6.4 Apuvälineiden kuljetus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Miten määritellään suuri ja painava. Muuttojen vastuuttaminen asiakkaalle on ristiriidassa turvallisuusmääräyksistä yms – miten tiedämme varmasti, että esim. kotihoitosänky on asianmukaisesti asennettu muuton jälkeen. Pitäisikö kuolinpesien palautusvastuista mainita tässä yhteydessä?

6.5 Kaksoiskappale

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

onko/voiko olla kaksoiskappale kuitenkin saman toiminnan korvaava kaksi erilaista apuvälinettä, esim. sähköiset liikkumisen apuvälineet ja lisävoimalaitteet?

6.6 Apuvälineiden hankintatavat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

7 Oppaassa käytetyt käsitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

04 03 33 Hengitystieortoosit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

04 06 06 Tukisukat ja tukihihat käsivarsille ja jaloille ja muille kehon osille

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

- s.23 ” Vaikeusasteluokan ollessa C0 - C3 ei tukisukkia luovuteta lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä. Kompressiohoidolla ei voida estää laskimovajaatoimintaa etenemästä (Alaraajojen laskimovajaatoiminta: Käypä hoito -suositus 2025). ”
  - o Kommentti: Entä vaikutus toimintakykyyn, työkykyyn, elämänlaatuun, kipuun? Pitääkö antaa tilanteen kehittyä riittävän huonoksi, jotta "pääsee" leikkaukseen..?
- s.23 Yläraajojen osalta luovutuksen perusteena on merkittävä toimintakykyä haittaava turvotus.
  - o Kommentti: Miten arvioidaan merkittävä? Mikä on riittävän merkittävää?
- s.23 ” Luovutetaan primaarin imusuoniston vajaatoiminnan aiheuttaman turvotuksen ehkäisyyn ja hoitoon.”
  - o Kommentti: Tämä on samaa asiaa synnynnäisen eli seuraavan bulletin kohdalla. Miksi on laitettu näin erikseen? Primäärinen ja synnynnäinen = sama asia. Vai mitä eroa tässä haetaan?
- s.23” Sekundaarinen imusuoniston vajaatoiminta • Luovutetaan imusuoniston vajaatoiminnan aiheuttaman merkittävän turvotuksen hoitoon esimerkiksi syöpäleikkauksiin liittyvien

imusolmukkeiden poiston tai sädehoidon, tulehdusten, vammojen tai kasvainten aiheuttamien imusuoniston vaurioiden jälkeen. • Hoitava yksikkö vastaa tarpeen arvioinnista ja hankkii hoitovälineenä välittömästi leikkauksiin tai sairauksien hoitoon (esim. erysipelas) liittyvät hoitosukat tai -hihat. Uusinta ja jatkohankinta voi toteutua lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä luovutusperusteiden muutoin täyttyessä.”

o Kommentti: Mikä on taas merkittävää turvotusta? Kun turvotus ilmenee näkyväksi, se on jo iso fysiologinen muutos kudoksessa ja tila ei parane. Ja hoitamattomana nämä tilat yleensä pahenevat. Joten tarkkuus tähän olisi tärkeää saada muodostettua.. Ja jos pidetään edelleen merkittävä sana tässä, niin toivottavasti on riittävä ymmärrys siitä, että yhteiskunnalliset kuluerät kasvavat, kun kaikkea turvotusta pitää hoitaa voimakkaammalla arsenaalilla tai pahimmillaan kirurgialla.

o Kommentti : Eli varastossa pitää siis olla aika paljon erilaisia ja kokoisia sukkiä ja hihoja, kun on hoitovälineenä? Näissä osissa tuotteissa on myös ns. viimeinen käyttöpäivä. Ja jokaisen käsi ja jalka ovat todella yksilöllisiä ja turvotuksen hoito edellyttää sopivaa kompressiotuotetta. Epäsopivaa ei kukaan pysty käyttämään ja hoitoon sitoutuminen kärsii..

• s.23 ” Jos asiakkaalla on merkittävä turvotus ja tukoksille altistava pysyvä tila kuten syöpäsairaus tai trombofilia, tukisukat voidaan luovuttaa lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä.”

o Kommentti: Mitä tarkoittaa merkittävä turvotus

o Kommentti: Miksi tässä puhutaan taas syöpäsairaudesta? Syöpä aiheuttaa yleensä sekundäärisen imusuonistoperäisen turvotuksen. kts. yllä.

• s.23” Asiakkaan tulee olla motivoitunut ja sitoutunut tukitekstiilien käyttöön ja näiden käyttöä tulee seurata osana hoitoa. Asiakkaan informointiin ja hoitoon sitouttamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.”

o Kommentti: Miten arvioidaan? Kuinka useasti? Kuka? Onko resursseja?

• s.24” Luovutusperusteet täyttävillä asiakkaille myönnetään lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä tarpeen mukaan 2–3 paria tai kappaletta tukisukkiä tai 2–3 kpl tukihiaa tai -käsinettä vuodessa.”

o Kommentti: Entä kuinka monta voi antaa "hoitovälineenä"?

• s.24” Tukisukan puristusluokan olisi hyvä olla 2 tai korkein, jota potilas pystyy käyttämään (Krooninen alaraajahaava: Käypä hoito –suositus 2021).”

o Kommentti: Mikä on tarpeen mukaista? Muut indikaatiot? Ja ymmärrys siitä, että tukisukkiä käytetään niin monesta eri syystä, eli toimitaanko kaikkien eri turvotustyyppien kanssa jatkossa näin? Onko lääkäreillä resurssiä ja osaamista päivitellä näitä eri toimialoilla?

• s.24” Määrittää tukitekstiilien peittoalue”

o Kommentti: Tulisiko jossain kohtaa mainita myös tukisukkahousut, tukihousut, tukipaidat jne...? Niitäkin tarvitaan erilaisten turvotusten hoidossa..

• s.24” • Pääsääntöisesti tukisukat ovat polvipituisia, mutta peittoalue valitaan lääketieteellisten perusteiden mukaisesti”

- o Kommentti: ja turvotusalueen..
- s.24” Jos nilkkapaine on yli 60 mmHg, voi kompressiohoidon aloittaa puristusluokan 2 tukisukalla, mutta ihotilannetta ja mahdollista jalan oireilua tulee seurata tiiviisti ja tarvittaessa keventää kompressiota.”
- o Kommentti: Eikä käytetä enää ABI-arvoa?
- s.25” Lääketieteelliset syyt arvioidaan perusterveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon moniammatillisen raajaturvotusten ja -haavojen hoitoon perehtyneessä työryhmässä.”
- o Kommentti: Missä on tällaisia olemassa?
- s.25” Mikäli asiakas tarvitsee edelleen avustusta tarrakiinnitteistenkin tukisidosten käyttöön, ei näitä luovuteta, vaan tarjotaan käytettäväksi tavanomaisia tukitekstiilejä.”
- o Kommentti: Näillä voitaisiin paljon nopeuttaa työntekijän työhön kuluva aikaa.. Joten jos mahdollista, olisi lausetta hyvä loiventaa. Esim. henkilökohtainen avustaja tai läheinen taas voisi pukea sellaisen..
- s.25 taulukko4, kohta C3 Turvotus
- o Kommentti: Eli turvotuksen HOITON ja toimintakyvyn ylläpymiseen ei siis enää voida myöntää tukisukkia?
- s.26 taulukko 4, kohta selite Taulukko 4 Laskimovajaatoiminnan vaikeusasteen kliininen luokitus (Alaraajojen laskimovajaatoiminta: Käypä hoito -suositus 2025)
- o Kommentti: Tässä koko kokonaisuudessa hyppii vuorotellen sekaisin asiat laskimovajaatoiminnasta sekundääriseen lymfaödeemaan ja muihin syihin. Vaatii erityistä perehtyneisyyttä, jotta osaa lukea mitä missäkin osiossa tarkoitetaan. Onko tämä näin tarkoituskin?

06 Ortoosit ja proteesit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 15 Toiminnalliset hermo-lihasstimulaattorit ja hybridiortoosit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 18 Yläraajan proteesit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 24 Alaraajan proteesit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 30 03 Peruukit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

09 09 Pukeutumisen ja riisuutumisen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

o Kommentti: Tavanomainen, mitä tarkoittaa? Tavanomaiset ominaisuudet? Joitakin apuvälineitä, jotka luokiteltu tavanomaisiksi kuluttajatuotteiksi, saa vain tietyistä kivijalkaliikkeistä tai verkkokaupoista. Verkkokaupoista ostaminen ei onnistu kaikilta. Millaisia liikkeitä on päivittäistavarakaupat?

09 12 WC-apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

09 33 Peseytymis-, suihku- ja kylpyvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Epäselvää, mitä tarkoittaa avustettu peseytyminen. Tarkoittaako toisen henkilön avustamana tai apuvälineellä avustettuna?

12 08 Valkoiset kepit ja tukikepit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

- 12 08 03 Valkoiset kepit Pitkät tunnustelukepit, jotka helpottavat suunnistautumista ja reitin tunnistusta kävelyn aikana. Väline voidaan luovuttaa näkövammaiselle henkilölle kävelyn apuvälineeksi. Kepin luovuttamisen edellytyksenä on näkövammaan perehtyneen terveydenhuollon asiantuntijan tekemä yksilöllinen arviointi.
  - o Kommentti: Merkkikeppi sekä pitkä tunnustelukeppi. Pitkä tunnustelukeppi helpottaa suunnistautumista ja reitin tunnistusta liikkumisen aikana. Väline voidaan luovuttaa näkövammaiselle henkilölle liikkumisen apuvälineeksi.
- 12 08 06 Valkoiset tukikepit Valkoiset kävelykepit, joiden päätarkoitus on ilmaista näkövammaisuus muille ihmisille. Väline voidaan luovuttaa näkövammaiselle henkilölle kävelyn apuvälineeksi. Kepin luovuttamisen edellytyksenä on näkövammaan perehtyneen terveydenhuollon asiantuntijan tekemä yksilöllinen arviointi.
  - o Kommentti: Valkoinen tukikeppi kertoo näkövammasta ja lisäksi toimii liikkumisen apuvälineenä näkövammaiselle henkilölle, jolla on esimerkiksi tasapainovaikeuksia. Väline voidaan luovuttaa näkövammaiselle henkilölle liikkumisen apuvälineeksi. Kepin luovuttamisen edellytyksenä on näkövammaan perehtyneen terveydenhuollon asiantuntijan tekemä yksilöllinen arviointi

12 23 Pyörätuolit, lisävoimalliset

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

kävelymatkan päässä sijaitsevaan kohteeseen.

Lasten sähköiset liikkumisen apuvälineet, kannanottoa kaivataan. Arviointi on tarpeen mukaan tehtävä – korvataan Arviointiprosessi...

Pitäisikö kognition arviointia arvioida määrättyillä mittareilla? (MMSE?)

12 24 09 Käsikäyttöisten pyörätuolien lisävoimalaitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

ajokeulan käytössä pätevät samat ajoturvallisuuteen liittyvät asiat, kuin sähköisissä pyörätuoleissa ja –mopoissa. Kukaan ei kävele 15km/h, se on liikaa näissä laitteissa. Tässä luokassa tulisi kerrata laitekombinaatioiden asiat.

15 Kotielämän ja siihen osallistumisen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

o Kommentti: Toimintaterapeuttien näkökulmasta on vaikea ymmärtää miksi ruoan valmistukseen liittyviä apuvälineitä halutaan selkeästi rajoittaa. Ruoan valmistaminen saattaa olla toimintakykyrajoitteiselle ihmiselle tärkeä omatoimisuutta tukeva toimintamuoto. Vaikka tietyt apuvälineet on suositeltu poistettavaksi, tuotteiden tarve potilaille on edelleen olemassa. Jos tuotteet poistetaan listasta, on ammattilaisten haastavaa ohjata myös niiden käyttöä ja hankintaa. Tästä herää myös vastuukysymyksiä: voiko ammattilainen ohjata näiden apuvälineiden käyttöä tai hankintaa, jos hän ei niitä lainkaan tunne?

o Kommentti: ICF-luokituksessa henkilön toimintakyvyn ulottuvuuksissa huomioidaan kyky valmistaa ruokaa ja tehdä omaan ruokavalioon liittyviä valintoja. Omasta ravitsemuksesta itsenäisesti huolehtiminen voi olla kynnyksikysymys yksin asuvan henkilön kohdalla, kun mietitään kotiin tuotavien palveluiden tarvetta. Keittiötoimintaa ja muita kotitaloustöitä tukevista pienapuvälineistä tuskin saadaan yhtä suurta laskua, kuin siitä vaihtoehdosta, että asiakas tarvitsisi näitä toimintoja varten paikalle avustajan. Kyky valmistaa ruokaa voi olla perheelliselle olennainen tapa osallistua perhe-elämään, johon ruoka, sen valmistus ja yhteisesti nauttiminen voivat kuulua kiinteästi. Oikean apuvälineen saaminen oikealla hetkellä voi olla ratkaiseva osa kuntoutumista sairastumisen tai muun toimintakykyä muuttaneen tapahtuman jälkeen. Tuntuu oudolta, että erityisesti keittiötoiminnan pienapuvälineiden tarpeen validiteettia tarkastellaan näin yksityiskohtaisesti. Oman ruuan valmistusta kokonaisista ja tuoreista raaka-aineista kannattaisi tukea niin kansanterveydellisistä syistä (esim. valmisruokien korkeammat suola- ja rasvapitoisuudet) kuin arjen toimintakyvyn tukemisen näkökulmastakin (esim. keittiötoiminnan kognitiota, fyysistä toimintakykyä ja minäpystyvyyttä tukevat vaikutukset).

Monessa osiossa todetaan, että apuvälinetarve arvioidaan yksilöllisesti ja arvion tekee alan asiantuntija. Sen sijaan, että listalta poistettaisiin potentiaalisia apuvälineitä, voitaisiin luottaa siihen, etteivät asiantuntijat suosittelukaan apuvälineitä turhaan kenellekään. Lista ei ole ollut ostos- tai toivelista aiemminkaan, mutta listan pitäminen monipuolisena auttaa myös asiantuntijaa muistamaan mitä ratkaisuja voi erilaisten asiakkaiden kohdalla harkita. Asiakkaiden tilanteet ovat sangen vaihtelevia ja yksilöllisiä, ja joitain apuvälineitä tarvitsevat vain harvat; se ei tarkoita, että kyseisen apuvälineen olemassaolo kannattaisi kokonaan unohtaa.

Itse hankkimisesta ja saatavuudesta: Asiakkaiden ohjaaminen itsenäisesti verkko-ostosten tekemiseen asettaa asiakkaat hyvin eriarvoiseen asemaan. Monille verkkoasiointi on arkipäivää, mutta jotkut eivät huijareiden pelossa halua tilata verkosta mitään tai uskalla laittaa henkilötietojaan mihinkään sähköiseen palveluun. Paketin noutaminen voi taas olla jollekin ongelma. Verkkokauppatilauksen tekeminen vaatii muutenkin toimintakykyä, jota osalla apuvälineiden tarvitsijoista ei yksinkertaisesti ole. Monivaiheisen ostosprosessin loppuun vieminen vaatii toiminnanohjausta, verkkotyökalujen ja laitteiden käyttöä, käyttäjätunnusten ja sähköisten maksuvälineiden hallintaa sekä kykyä arvioida vastaako hankittava tuote omaan tarpeeseen. Täysin toimintakykyinenkin tekee välillä ostoksia verkossa ja toteaa tuotteen saatuaan, ettei se vastaa kuvausta tai odotuksia. Tämä vaikeus moninkertaistuu herkästi, kun asiakkaalla on haasteita useilla eri toimintakyvyn alueilla. Osa asiakkaista voi asiantuntijan ohjeet saatuaan haalia itse kokoon juuri omaan arkeensa sopivan apuvälinearsenaalin, mutta se vaatii monipuolista arjen toimintakykyä ja riittävät taloudelliset resurssit. Osa asiakkaista tulee aina tarvitsemaan apuvälineasioissa ammattilaisen vahvan tuen ja ohjauksen sekä taloudellista tukea. Kriteerit on laadittava niin, että kaikkein heikoimmassa asemassakin olevan asiakkaan kuntoutuminen mahdollistuu, myös apuvälineiden saavutettavuuden osalta.

o Kommentti: 15 09 18 01 Ruokalautaset: erityisruokailuvälineitä tarvitseville se, että saa syötyä itsenäisesti on usein erittäin merkityksellistä. Erityismuotoiltuja lautasia on välillä joidenkin tavarataloketjujen valikoimissa, mutta tämä vaikuttaa olevan sattumankauppaa; tämänkin voisi katsoa vain erityisliikkeistä saatavaksi.

22 03 03 Valonsuodattimet (absorptiolasit)

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 06 Silmälasit ja piilolinssit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 09 Suurentavat lasit, linssit ja linssikokoonpanot

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 18 Suurennuslaitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 06 Kuulon apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

- s.56” Kuulokojeen luovuttaminen edellyttää kuulonkuntoutukseen perehtyneen erikoislääkärin arviota tilanteesta (audiologi, korva, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkäri tai foniatri).”
  - o Kommentti: Kuulokojekuntoutuksen aloittaminen
- s.56” Ohjeellisina raja-arvoina voidaan pitää:
  - vaikeuttaa selviytymistä asiakkaan erilaisissa toimintaympäristöissä kuten opiskelussa, työssä, kotona tai harrastuksissa kuulokojetta tarvitsevat $\geq 30\text{dB}$
  - o Kommentti: STM kiireettömän hoidon perusteella YLI 30 dB
  - o s. 56” Sisäkorvaistute koostuu kahdesta pääosasta: sisäisestä istutteesta elektrodeineen ja ulkoisesta puheprosessorista (ks. luokka 22 06 21).”
  - o Kommentti: ulkoisesta ääniprosessorista

22 13 21 Daisy-soittimet ja e-kirjojen lukijat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

- Daisy-soitin voidaan luovuttaa näkövammaiselle henkilölle myös äänikirjojen ja/tai äänilehtien kuuntelemista varten.
  - o Kommentti: Daisy-soitin voidaan luovuttaa näkövammaiselle henkilölle myös äänikirjojen ja/tai äänilehtien kuuntelemista varten Näkövammaisten Liitosta. Daisy –soittimia ei luovuteta lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineinä.

22 29 Merkinanto-, hälytys- ja paikannusvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 39 05 Tuntoaistiin perustuvat näytöt

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 45 Suunnistautumisvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

24 06 Apuvälineet pakkausten käsittelyyn

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

Poistettavaksi ehdotettavat luokat

Poistetaanko apuvälineluokka 09 09 06 Kenkälusikat ja saapasrengit?

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 09 09 09 Vaatepitimet

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 09 42 06 Sähköhammasharjat

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 06 01 Siivuttajat ja leikkurit

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 06 04 Juustohöylät

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 06 05 Raastimet

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 06 06 Hakkurit

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 09 02 Kuorimaveitset

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 09 04 Siemenkodan poistimet

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 03 12 Leivontavälineet

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 06 09 Astiankuivaustelineet

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 06 15 Tiskiliinan vääntimet

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 09 18 01 Ruokalautaset

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 15 15 21 01 Yleissakset

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 24 06 03 Avaajat

Kyllä

Poistetaanko apuvälineluokka 24 06 06 Putkilonpuristimet

Kyllä

Kylmäniemi Mariann
Varsinais-Suomen hyvinvointialue